

عنوان مقاله:

مدلسازی آسیب پذیری اجتماعی شهرها در برابر زلزله با استفاده از فرایند تحلیل سلسله مراتبی و نرم افزار ARC GIS (مطالعه موردی: منطقه ۱ شهر تبریز)

محل انتشار:

فصلنامه برنامه ریزی توسعه شهری و منطقه ای، دوره ۱، شماره ۲ (سال: ۱۳۹۵)

تعداد صفحات اصل مقاله: ۳۱

نویسندگان:

محسن احدنژاد روشتی - دانشیار جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه زنجان

حجت محمدی ترکمانی - دانشجوی دکتری جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه تبریز

قهرمان خوش روی - کارشناسی ارشد جغرافیا و برنامه ریزی شهری دانشگاه تبریز

خلاصه مقاله:

بلایای طبیعی علی الخصوص زلزله همواره تهدیدی برای فعالیت های بشری محسوب می شده است، که علی رغم پیشرفت های تکنولوژیکی در ابعاد مختلف هم اکنون نیز شاهد خسارات و تلفات این پدیده به ویژه در کشورهای در حال توسعه می باشیم. تا چند دهه اخیر دیدگاه ها و نظرات در رابطه با آسیب پذیری ناشی از زلزله صرفا محدود به عوامل کالبدی بود، اما این اواخر دیدگاه ها به چند بعدی بودن مساله آسیب-پذیری تاکید دارند. و این همان مفهوم آسیب پذیری اجتماعی است. پژوهش حاضر با هدف ارزیابی آسیب پذیری اجتماعی شهر تبریز در برابر زلزله و نیز تبیین رابطه بین آسیب پذیری کالبدی (فیزیکی) و آسیب پذیری اجتماعی و با استفاده از ۴ شاخص کیفیت مسکن، جمعیتی، اقتصادی- اجتماعی و دسترسی به کاربریهای ویژه و زیرمعیارهای مربوط به هرکدام به مدلسازی آسیب پذیری اجتماعی ناشی از زلزله در منطقه ۱ شهر تبریز پرداخته است. در این پژوهش ابتدا با استفاده از فرایند تحلیل سلسله مراتبی به وزندهی معیارها و زیرمعیارها پرداخته شده است و در محیط سیستم اطلاعات جغرافیایی پس از تهیه نقشه آسیب پذیری برای هر معیار با استفاده از تکنیک روی هم گذاری وزنی لایه ها به تهیه نقشه نهایی آسیب پذیری اجتماعی پرداخته شده است. نتایج حاکی از آن است که رابطه معناداری بین آسیب پذیری کالبدی (فیزیکی) و آسیب پذیری اجتماعی در منطقه مورد نظر وجود دارد. نیز در واحد تحلیل نواحی، ناحیه ۲ و ۱ از منطقه مورد مطالعه کمترین میزان آسیب پذیری اجتماعی و ناحیه ۳ و ۵ آن بیشترین میزان آسیب پذیری اجتماعی را با توجه به شاخص های انتخابی به خود اختصاص داده است.

کلمات کلیدی:

آسیب پذیری اجتماعی، فرایند تحلیل سلسله مراتبی، سیستم اطلاعات جغرافیایی، منطقه ۱ شهر تبریز

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1802050>

